

УДК: 636.52/.034

М.О. ТЕСЛЯ, зоотехнік-консультант ТОВ "Ветфактор"

## Ефективність режиму тривалого голодування курок у схемах примусової линьки батьківського поголів'я кросу "Домінант"

**У роботі представлено результати досліджень, проведених на батьківському стаді курей кросу "Домінант". Вивчено вплив періодів позбавлення корму різної тривалості під час проведення линьки на продуктивність курей-несучок у другому циклі яйцекладки. Встановлено, що примусова линька позитивно впливає на підвищення ефективності виробництва племінної продукції. Найбільш висока ефективність примусової линьки отримана при тривалому періоді позбавлення птиці корму.**

*Примусова линька, кури-несучки, крос "Домінант", батьківське стадо, продуктивність, цикли яйцекладки.*

Збільшення продуктивності курей-несучок, зниження витрат на виробництво і підвищення якості продукції, вимагають подальшого підвищення ефективності племінного птахівництва. Для зміцнення племінної бази птахівництва велике значення має не тільки імпорт добових курчат та інкубаційних яєць високопродуктивних кросів, а й поліпшення використання наявного поголів'я птиці у вітчизняних репродукторах. Крім того, сучасні економічні умови поставили перед птахівниками завдання збільшити технологічний термін використання курей-несучок батьківських стад. Ефективність виробництва племінної продукції залежить від тривалості використання маточного поголів'я. В першу чергу, це стосується кросів, які закуповуються за кордоном за досить високими цінами і за валюту. Ряд зарубіжних селекційних фірм, що реалізують в Україні свій генетичний матеріал, рекомендують використовувати племінних несучок до 65-67 тижневого віку. Але це не можна назвати тривалим використанням, швидше за все подовженням. Тривале використання – це коли птиця використовується не один рік, а більше [1].

Одним із шляхів підвищення ефективності використання племінної птиці є продовження термінів її утримання за допомогою так

званої примусової линьки. Цей технологічний прийом синхронізує процес линьки у всіх курей, дозволяє відносно швидко відновити високу несучість, сприяє отриманню протягом другого року яйцекладки яєць з високими інкубаційними якостями. Найбільшого поширення примусова линька яєчних курей знайшла в США. Вона застосовується на третій частині всіх стад, а в окремі роки, при підвищенні цін на корми для вирощування молодняка, ця частка доходить до половини всього поголів'я курей-несучок [3].

Більш широке застосування примусової линьки в нашій країні останнім часом теж набуває особливої актуальності. Саме до цього спонукає ситуація, коли вирощування ремонтного молодняка значно подорожчало в зв'язку з істотним підвищенням цін на корми, енергоносії і добовий молодняк або інкубаційні яйця, які закуповуються за кордоном і на що витрачаються великі валютні кошти [2].

Враховуючи, що для отримання інкубаційних яєць необхідно витратити сім місяців на вирощування ремонтної птиці, стає очевидною економічна доцільність продовження терміну використання курей-несучок шляхом застосування примусової линьки. Крім того, аналіз тенденцій в промисловому птахівництві свідчить, що

сучасні кроси курей зберігають резерви для їх успішного використання протягом 2-го і навіть 3-го продуктивного періоду. Хоча у переярих курей рівень несучості трохи нижче, ніж у курей першого року продуктивності, але з урахуванням поліпшення інкубаційних показників і якості виведених курчат можна говорити про вигідність цього технологічного прийому. Але даний фактор залежить, насамперед, від використовуваного кросу та режимів проведення примусової линьки.

Оскільки основою зоотехнічної линьки є стрес, то потрібно застосувати одночасно якомога більше факторів і запустити механізм линьки. Чим більше стрес-факторів, тим жорсткіше линька, а значить, тим вище продуктивність птиці в другому циклі. Оптимальним для запуску в линьку вважають вік 420-470 днів, але можна і пізніше. Все залежить від стану стада і його продуктивності, від стабільності птахофабрики, стану ринку та мети, заради якої проводиться линька [4].

Слід зазначити, що схеми проведення примусової линьки несучок, рекомендовані багатьма авторами, дуже різноманітні і вимагають уточнення і конкретизації стосовно до птиці сучасних яєчних кросів. У зв'язку з цим, дослідження, спрямовані на розробку ефективних режимів прове-

**1. Схема досліджу**

Доба линьки	1 група			2 група		
	вода	корм, г/гол.	світловий день, год.	вода	корм, г/гол.	світловий день, год.
1	досхочу	–	0	досхочу	–	0
2	досхочу	–	0	досхочу	–	0
3	досхочу	–	0	досхочу	–	0
4	досхочу	–	0	досхочу	–	0
5	досхочу	–	0	досхочу	–	0
6	досхочу	–	0	досхочу	–	0
7	досхочу	–	0	досхочу	–	0
8	досхочу	–	0	досхочу	–	0
9	досхочу	20	0,30	досхочу	20	0,30
10	досхочу	–	0	досхочу	30	0,30
11	досхочу	40	0,30	досхочу	40	0,30
12	досхочу	–	0	досхочу	50	1
13	досхочу	60	1	досхочу	60	1
14-19	досхочу	80	3	досхочу	80	3
20-22	досхочу	100	8	досхочу	100	8
23-25	досхочу	Згідно норми	10	досхочу	Згідно норми	10
26-28	досхочу	Згідно норми	12	досхочу	Згідно норми	12
29 і далі	досхочу	Згідно норми	14	досхочу	Згідно норми	14

дення примусової линьки курей-несучок батьківського стада, є актуальними.

**Метою нашого дослідження** було вивчення ефективності застосування різних режимів примусової линьки у несучок батьківського стада кросу “Домінант”. Відповідно до зазначеної мети були поставлені такі завдання:

- провести примусову линьку курей батьківського стада і надалі вивчити показники продуктивності птиці протягом другого циклу яйцекладки;

- вивчити вплив на продуктивність курей-несучок періодів позбавлення корму різної тривалості.

**Матеріал і методи досліджень.** У досліді використовувалися дві групи курей-несучок бать-

ківського стада кросу “Домінант” різних ліній. Вік несучок на початок проведення примусової линьки у всіх групах становив 62 тижні. Перед голодуванням інтенсивність несучості курей становила 57-60%. У 1-й групі схема включала голодування курей протягом 8-и діб поспіль і 4 доби з чергуванням кормових і голодних діб, у 2-й групі тривалість голодування становила лише 8 діб (табл.1). Світлову стимуляцію починали застосовувати з 20-ї доби від початку линьки. Припинення яйцекладки від початку голодування в 1- і 2-й групах спостерігали на 7- і 8-у добу, тривалість переривання яйцекладки – 20 і 17 діб, термін досягнення 50% несучості становив 51 і 53 доби відповідно. До перелинялих курей під-

саджували молодих півнів у віці 6 місяців за 2 тижні до збору яєць на інкубацію.

Несучість враховували із розрахунку на середню несучку за весь період досліджу. Якість яєць визначали за морфологічними показниками по кожній дослідній групі окремо.

**Результати досліджень.** Дослідження свідчать, що кури першої групи мали вищі показники порівняно з другою: інтенсивність яйцекладки на піку продуктивності була вище на 2,1%, кількість знесених яєць – на 3,48%, вихід інкубаційних яєць – на 4,15%. Кури 1-ї групи швидше відновили несучість і неслися інтенсивніше. Несучість курей у 1-й групі була помітно вищою, ніж у 2-й, в основному, за рахунок

вищого піку яйцекладки. Заплідненість яєць і вивід курчат були також вищими. Аналіз одержаних у результаті експерименту показників наведені в таблиці 2.

Яйця переряних курей після всіх режимів голодування характеризувалися більшою середньою масою, товщиною шкаралупи, меншим її пошкодженням, кращим індексом форми яєць, індексом білка і одиницями Хау в порівнянні з показниками якості яєць, отриманих від курей до примусової линьки. Залежно від застосовуваних режимів голодування, морфологічні якості яєць не мали суттєвих відмінностей, за винятком товщини шкаралупи, яка була більшою після тривалого позбавлення курей корму, що позитивно вплинуло на кількість бою і вихід інкубаційних яєць. Крім того, тривале голодування призвело до значно більшого зниження живої маси несучок (на 26%) порівняно з відносно коротким голодуванням (20-21,6%) і найбільш позитивно вплинуло на яєчну продуктивність.

### Висновки

1. Примусова линька позитивно впливає на підвищення ефективності виробництва племінної продукції, поліпшення інкубаційних якостей яєць, збільшує термін використання племінної птиці і, тим самим, знижує витрати на її відтворення.

2. Оптимальним терміном початку линьки у курей кросу "Домінант" є 62-64-тижневий вік, при зниженні інтенсивності несучості до 60%.

3. Найбільш висока ефективність примусової линьки отримана

## 2. Основні зоотехнічні показники, отримані в результаті експерименту

Показник	1 група	2 група
Несучість за 6 міс., шт.	145,6	140,7
Максимальна інтенсивність несучості, %	83,3	81,2
Витрати корму на 1 голову в день, г	124,0	125,4
Збереженість курей, %	93,3	92,7
Вихід інкубаційних яєць, %	86,95	82,8
Заплідненість яєць, %	91,5	90,7
Вивід курчат, %	80,3	79,2

при тривалому періоді позбавлення птиці корму – 8 діб без корму з наступним чергуванням голодування з обмеженим годуванням протягом 4 діб. У підсумку загальна тривалість утримання курей без корму склала 10 діб.

4. Враховуючи показники продуктивності курей, що були отримані після примусової линьки, можна зазначити доцільність цього технологічного прийому.

5. Перспектива подальших досліджень полягає у вивчення продуктивних якостей гібридних несучок, виведених з яєць переряних курей.

**В работе представлены результаты исследований, проведенных на родительском стаде кур кросса "Доминант". Изучено влияние периодов лишения корма различной продолжительности при проведении линьки на продуктивность кур родительского стада во втором цикле яйцекладки. Установлено, что принудительная линька положительно влия-**

**ет на повышение эффективности производства племенной продукции. Наиболее высокая эффективность принудительной линьки получена при длительном периоде лишения птицы корма.**

*Принудительная линька, куры-несушки, кросс "Доминант", родительское стадо, продуктивность, циклы яйцекладки*

**The paper presents the results of studies conducted on the parent stock of hen cross "Dominant". The effect of feed deprivation periods of various lengths during the molting on the productivity of laying hens in the second laying cycle was examined. It was established that forced molting has a positive impact on productiveness of breeding stock. The highest efficiency of forced molting was received during the long course of feed deprivation.**

*Forced molt, laying hens, cross "Dominant", parent stock, productivity, egg laying cycles*

### Література

1. Коваленко Г.Т. Примусова линька курей різних кросів / Г.Т.Коваленко, І.А.Степаненко, Т.В.Мосякіна, І.Я.Статнік, Ю.Є.Петров // Сучасне птахівництво. – 2010. – №9. – С. 24-28.  
 2. Корнієнко І. Змусьте птицю линяти / І.Корнієнко // Наше птахівництво. – 2012. – №1. – С. 28-30.  
 3. Кравченко Н.А. Принудительная линька у кур / Н.А.Кравченко, Б.Н.Кравченко // МНТУ "Племптица".

– Журнал БИО. – 2008. – №5. – С. 21-23.  
 4. Пикалова И. Поговорим о линьке / И.Пикалова, И.Волкова // Птицеводство. – 2010. – №9. – С. 37-38.  
 5. Трухачев В.И. Принудительная линька кур-несушек коричневого кросса / В.И.Трухачев, И.А.Кадычкова, Е.Э.Епимахова, Н.З.Злыднев // Проблемы биологии продуктивных животных: сб.тр. Ставропольского гос. аграр. университета. – 2008. – №1. – С. 70-73.